

Bokashi's genieten steeds meer belangstelling. Gerard Korthals (WUR) vergeleek in veldproeven in 2021 vijf soorten.

De eerste indruk is dat het toevoegen van organische stof in welke vorm dan ook leidt tot meer schimmels in de bodem en dat is een maat voor de bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit. Ook in de hoeveelheid bacterie-etende aaltjes als

maat voor bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit zit een lichte tendens van meer (biomassa) aan aaltjes. Het object van 50 ton organisch materiaal verwerkt met een compostverbeteraar geeft als enige een significant beter resultaat in hoeveel-

heid bacterie-etende aaltjes en biomassa aan aaltjes.

Toepassing bermmaaisels

Maartje van der Sloot doet voor haar promotie aan de WUR onderzoek naar de toe-

Systeemonderzoek

Op Proefboerderij Vredepeel ligt al sinds vele jaren een systeemonderzoek met daarin de vergelijking tussen organisch stofmanagement in een gangbaar en een biologisch teeltsysteem met daarin een 1:6 rotatie met aardappel, erwten/boon, prei, zomergerst, peen/suikerbiet en snijmais. Tussen aardappel en erwten Japanse haver, evenals tussen zomergerst en peen. Na erwten volgt grasklaver, na snijmais wintergerst.

Qua aanvoer van organische stof zitten in het gangbare systeem de objecten laag (aanvoer 850 kilo EOS per hectare), laag+compost (3.600 kilo EOS), standaard (2.250 kilo) en standaard+compost (4.800 kilo).

In het biologische systeem bedraagt de aanvoer bij laag 3.550 kilo aan EOS en met daaraan toegevoegd compost 6.700 kilo.

Uit het verloop van het organischestofgehalte van de bodem, met in Vredepeel 3 tot 4% organische stof van nature, blijkt in het gangbare systeem dat het organischestofgehalte bij een standaard hoeveelheid aangevoerde organische stof hoger is dan bij een lage hoeveelheid. Met de aanvoer van extra groencompost steeg het organischestofgehalte meer.

In het biologische systeem schommelt het gehalte door de jaren heen tussen 4 en 4,5%. Extra compost leidt tot maxi-

maal 5% organische stof. Qua gewas was bij een lage aanvoer van organische stof de productie lager dan bij de standaard aanvoer. Een extra gift van groencompost leidde tot een productieverhoging in het systeem waar jaren een lage hoeveelheid organische stof is aangevoerd, maar niet bij de standaard met hogere giften.

Het effect van extra compost is daarmee groter op percelen waar het organischestofgehalte laag is. Dat pleit volgens Harry Verstegen en Wieke Vervuurt van WUR voor het in goede conditie brengen van een grond en de jaarlijkse afbraak van zo'n 2.000 kilo per hectare aan EOS minimaal aan te voeren.